

ΕΝΩΠΙΟΝ
Του ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
κ.κ. Νικολάου-Γεωργίου Δένδια

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

Του Παναγιώτη **Σταμάτη**, του Δημητρίου, και της Κανέλλας, κατοίκου Κορίνθου, οδός Ποσειδωνίας, αριθμ. 37, Αν. Αξιωματικού ΠΝ, ε.α., **Μέλος ΔΣ/ΕΑΑΝ**

ΘΕΜΑ: ΠΔ 36/2026 (ΦΕΚ Α'94) «Κώδικας νομοθεσίας για την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία.»

ΚΟΙΝ: Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης (Κ.Ε.Κ.).

Κόρινθος, 15.6.2026

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Όπως γνωρίζετε πρόσφατα δημοσιεύθηκε με επιμέλεια σας το **ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 36 (ΦΕΚ τ. Α' 94) 12 Ιουνίου 2026**, με την ονομασία «Κώδικας νομοθεσίας για την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία.»

Όπως επίσης οφείλετε να γνωρίζετε:

- ▶ Οι κωδικοποιήσεις αποτελούν μέσο «ταξινόμησης» των κανόνων δικαίου σύμφωνα με ένα συνεκτικό και ορθολογικό σχέδιο.
- ▶ Οργανικό σύνολο κανόνων με νομική ισχύ
- ▶ Η κωδικοποίηση συνίσταται στην συγκέντρωση νομοθετικών κειμένων σε συγκροτημένες ενότητες

Συνακόλουθα η κωδικοποίηση γίνεται πάντοτε σύμφωνα με την Εθνική νομοθεσία, οδηγίες και εγκύκλιους όπως:

- ▶ Ν.Δ. 3980/1059: Συγκρότηση Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης στο Υπουργείο Συντονισμού και Γραφείων Κωδικοποίησης ανά Υπουργείο.
- ▶ Ν. 3133/2003: δημιουργία Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης
- ▶ Εγκύκλιος Πρωθυπουργού «Νομοθετική πολιτική και αξιολόγηση ποιότητας και αποτελεσματικότητας νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων»
- ▶ Εγχειρίδιο οδηγιών για την κωδικοποίηση της Νομοθεσίας (Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης)
- ▶ 4048/23.2.2012 «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης» Μέσα καλής νομοθέτησης (Ν. 4048/2011)
- ▶ κωδικοποίηση ▶ διαβούλευση, ▶ ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων, ▶ αιτιολογική έκθεση των νόμων, ▶ απλούστευση, ▶ αναμόρφωση του δικαίου ▶ αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των ρυθμίσεων.

Παρά ταύτα όμως στο **ΠΔ 36/2026 (ΦΕΚ τ. Α' 94)**, απουσιάζουν από την προμετωπίδα τα εξής κρίσιμα και απαραίτητα στοιχεία για την έκδοσή του, όπως:

1. Το έγγραφο του Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης (Κ.Ε.Κ.).

2. Η εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σύμφωνα με την οποία δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Μεγάλη ανησυχία στα ε.ε. και ε.α στελέχη των ΕΔ έχει προκαλέσει το άρθρο 15 του παρόντος ΠΔ, που εδράζεται στο άρθρο 6 παρ.1 του **ν.154/1975** το οποίο είναι ακριβώς αντίθετο με το πρόσφατο άρθρο 34 παρ. 5 του **ν. 5195/2025**

Δηλαδή υπάρχουν δύο αντιφατικά άρθρα, για τα οποία είναι βέβαιο ότι ο νεώτερος νόμος καταργεί τον παρωχημένο του 1975, ο οποίος ειρήσθω εν παρόδω αναφέρεται σε μια κατηγορία στρατιωτικών συνταξιούχων, η οποία διαφέρει σαφέστατα από τα εν αποστρατεία στελέχη των ΕΔ.

Στη συνέχεια σας παραθέτω αυτούσια τα δύο άρθρα:

ΠΔ 36/2026 Κεφάλαιο Δ' Υγειονομική περίθαλψη μελών οικογένειας δικαιούχων στρατιωτικών καθώς και συνταξιούχων στρατιωτικών και μελών της οικογένειάς τους στα στρατιωτικά νοσοκομεία των Ενόπλων Δυνάμεων

(Άρθρο 6 παρ.1, ν.154/1975)

Άρθρο 15 Υγειονομική περίθαλψη:

«1. Η υγειονομική περίθαλψη των μελών της οικογένειας των δικαιούχων του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα, καθώς και των στρατιωτικών συνταξιούχων και των μελών της οικογένειάς τους, δύναται να παρέχεται και στα στρατιωτικά νοσοκομεία των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον υφίσταται σχετική προς τούτο ευχέρεια. 2. Τα έσοδα από την παρεχόμενη υγειονομική περίθαλψη της παρ. 1 διατίθενται για τον εκσυγχρονισμό των στρατιωτικών νοσοκομείων των Ενόπλων Δυνάμεων.»

Ν. 5195/2025 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
Άρθρο 34 Υγειονομική περίθαλψη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας:

5. «Τα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και τα προστατευόμενα μέλη τους εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα, σε σχέση με τους υπόλοιπους δικαιούχους υγειονομικής περίθαλψης, στα Σ.Ν., με εξαίρεση τα επείγοντα περιστατικά τα οποία εξυπηρετούνται κατά απόλυτη προτεραιότητα. Αμέσως μετά, εξυπηρετούνται κατά σειρά προτεραιότητας τα στελέχη του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του

Πυροσβεστικού Σώματος και της Ελληνικής Αστυνομίας και τα προστατευόμενα μέλη τους, καθώς και τα εν αποστρατεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.»

Η διατήρηση και κωδικοποίηση του Άρθρου **6 παρ.1, ν.154/1975** δημιουργεί εύλογα ερωτήματα, Ιδιαίτερα όταν στον ίδιο Κώδικα προβλέπεται παροχή υγειονομικής περίθαλψης σε πλήθος κατηγοριών προσώπων που δεν ανήκουν στις Ένοπλες Δυνάμεις και που σε όλους αυτούς το δικαίωμα παρέχετε ανεπιφύλακτα, δηλαδή δεν εξαρτάται από την ευχέρεια αλλά δέσμια για τη διοίκηση του ΣΝ.

Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και με τις οικογένειες τους, δικαστικοί, εισαγγελικοί λειτουργοί, υπάλληλοι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και πρώην βουλευτές, στελέχη και συνταξιούχοι της ΕΥΠ, υπάλληλοι του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, εμπειρογνώμονες του Υπουργείου Εξωτερικών, πολιτικοί υπάλληλοι του Πυροσβεστικού Σώματος, υπάλληλοι της Πολιτικής Προστασίας, μόνιμοι κάτοικοι νησιωτικών περιοχών, ανασφάλιστοι πολίτες και άλλες ειδικές κατηγορίες δικαιούχων.

Όμως για τους συνταξιούχους στρατιωτικούς και τις οικογένειες αυτών ο νομοθέτης επιλέγει να χρησιμοποιήσει τη διατύπωση ότι η περίθαλψη «δύναται να παρέχεται» και μάλιστα «εφόσον υφίσταται σχετική προς τούτο ευχέρεια» και αντί να καταργεί την διάταξη, την επαναφέρει το υπουργείο με την κωδικοποίηση αυτής στο άρθρο 15.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.

Σύμφωνα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 1171/1972 "Περί Ενώσεων Αποστράτων Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων" (Α' 82) οι ενώσεις αποστράτων αξιωματικών των τριών κλάδων των ενόπλων δυνάμεων (Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας), που αποτελούν, κατά την διάταξη του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έχουν, μεταξύ άλλων, **ως καταστατικό σκοπό την επιμέλεια των συμφερόντων και την παρακολούθηση και διεκπεραίωση των γενικών ζητημάτων των μελών τους (περ. γ).**

Σύμφωνα με τα άρθρα **45, 23 παρ.2 και 29 παρ.3 του Συντάγματος**, η διοίκηση έχει υποχρέωση ιδιαίτερης μεταχειρίσεως των στρατιωτικών (Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας), η οποία απορρέει εμμέσως από τα ανωτέρω άρθρα του Συντάγματος, ως αρχή που εγγυάται την αποτελεσματική εκπλήρωση της κρατικής αποστολής τους και ως αντιστάθμισμα για τις ιδιαίτερες συνθήκες εκτελέσεως των καθηκόντων τους.

Η αποστολή των ενόπλων δυνάμεων, όπως εξειδικεύεται από τους εκτελεστικούς του άρθρου **45 του Συντάγματος** νόμους, συνίσταται στη διασφάλιση της εθνικής άμυνας, έννοια στην οποία περιλαμβάνεται η διαφύλαξη της εθνικής ανεξαρτησίας, η προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, η προστασία των ελλήνων πολιτών έναντι εξωτερικών επιθέσεων και απειλών και η εν γένει υποστήριξη των εθνικών συμφερόντων, σκοπών, δηλαδή, που, ως εκ της φύσεώς τους, συνάπτονται άμεσα με την ίδια την κρατική υπόσταση.

Έμμεση αναγνώριση της αποστολής αυτής αποτελεί, εξάλλου, και η εκ του Συντάγματος ανάθεση της αρχηγίας των ενόπλων δυνάμεων στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος απονέμει τους βαθμούς στα στελέχη τους. Αντίστοιχης σπουδαιότητας είναι και η κύρια αποστολή των ενόπλων σωμάτων ασφαλείας (της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής), η οποία συνίσταται στην τήρηση της δημόσιας τάξης και της κρατικής ασφάλειας και, εφόσον παραστεί ανάγκη, στην εξασφάλιση της εθνικής άμυνας σε συνεργασία με τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας.

Η εθνική άμυνα, η δημόσια τάξη και η κρατική ασφάλεια, ειδικότερες εκφάνσεις των οποίων αποτελεί η πρόληψη και η καταστολή του εγκλήματος, ως κατεξοχήν δημόσιες εξουσίες και εκφράσεις κυριαρχίας, αποτελούν αρμοδιότητες αναπόσπαστες από τον πυρήνα της κρατικής εξουσίας. Για το λόγο αυτό, η άσκηση των επιμέρους αρμοδιοτήτων που συγκροτούν την αποστολή των σωμάτων αυτών, μη δυνάμενη, καταρχήν, να παραχωρηθεί σε ιδιώτες ασκείται, μέσω των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, μόνον από το κράτος.

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται περαιτέρω, ότι για την εκπλήρωση της συνταγματικής τους αποστολής, τόσο οι ένοπλες δυνάμεις όσο και τα σώματα ασφαλείας αποτελούν στρατιωτικώς οργανωμένα

σώματα, με αυστηρή ιεραρχική δομή και λειτουργία, βασισμένη στην απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων της πειθαρχίας και της υπακοής των κατωτέρων προς τους ανωτέρους τους, οι δε υπηρετούντες σ' αυτά δεν αποτελούν πολιτικούς, αλλά στρατιωτικούς υπαλλήλους επί των οποίων δεν εφαρμόζονται οι περί μονιμότητας διατάξεις του άρθρου **103 παρ.4 του Συντάγματος**.

Λόγω, εξάλλου, της ιδιαίτερα επικίνδυνης αποστολής των σωμάτων αυτών, συνεπαγόμενης εμπλοκή σε γυμνάσια και ασκήσεις, ενδεχομένως και σε πολεμικές επιχειρήσεις (στρατιωτικοί ενόπλων δυνάμεων) ή σύγκρουση με το έγκλημα (αστυνομικοί, λιμενικοί) αλλά και του χαρακτήρα των σωμάτων αυτών, ως στρατιωτικώς οργανωμένων, οι υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας τελούν υπό ιδιαίτερο εξουσιαστικό καθεστώς.

Η ειδική αυτή σχέση εξουσιάσεως προς το κράτος συνεπάγεται αυξημένες υπηρεσιακές και εξωυπηρεσιακές υποχρεώσεις και δικαιολογεί τις απολύτου χαρακτήρα απαγορεύσεις της απεργίας των στρατιωτικών και των εκδηλώσεών τους υπέρ ή κατά πολιτικών κομμάτων, που επιβάλλονται από τις διατάξεις των άρθρων **23 παρ.2 και 29 παρ.3 του Συντάγματος**, περαιτέρω δε καθιστά συνταγματικά επιτρεπτούς τους ειδικούς περιορισμούς των ατομικών δικαιωμάτων των στρατιωτικών, οι οποίοι δεν θα ήταν ανεκτοί εάν επιβάλλονταν στους λοιπούς πολίτες, όπως του δικαιώματος ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και επαγγελματικής ελευθερίας, του δικαιώματος εκφράσεως και των δικαιωμάτων συνενώσεως και συναθροίσεως.

Ειδικότερα, τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, κατά την άσκηση των ατομικών τους δικαιωμάτων, υπόκεινται, πέραν των γενικών περιορισμών που επιβάλλει ο νόμος, και σε ειδικότερους πρόσθετους περιορισμούς που δικαιολογούνται από τη φύση της σχέσης τους με το κράτος και τις απορρέουσες από τη σχέση αυτή υποχρεώσεις, εφόσον, βεβαίως, δεν οδηγούν σε κατ' ουσία αναίρεση του αντιστοίχου δικαιώματος.

Τέλος, στοιχεία της υπηρεσιακής καταστάσεως των στρατιωτικών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας είναι, μεταξύ άλλων, και η διαρκής ετοιμότητα και η αυξημένη επιφυλακή, η κατ' αρχήν αποκλειστική

απασχόλησή τους και η συνακόλουθη απαγόρευση ασκήσεως άλλου επαγγέλματος ή παροχή επ' αμοιβή ιδιωτικού έργου, όπως επίσης και οι συχνές μεταθέσεις τους.

Η επιχειρηθείσα με το ανωτέρω άρθρο του περιορισμού του δικαιώματος υγειονομικής περίθαλψης στους στρατιωτικούς συνταξιούχους και στις οικογένειες αυτών εχώρησε κατά παράβαση των θεσμικών εγγυήσεων που καθιερώνονται υπέρ των εν λόγω στρατιωτικών με τις παρατεθείσες ανωτέρω διατάξεις των άρθρων **45, 23 παρ.2 και 29 παρ. 3 του Συντάγματος**.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω που αναλυτικά Σας αναφέρω στο παρόν υπόμνημα παρακαλώ όπως να τεθούν όλα τα ανωτέρω υπόψη σας και να καταργηθεί άμεσα το **άρθρο 15 του ΠΔ 36/2026** περί της Υγειονομικής περίθαλψης.

Διατελώ μεθ' υπολήψεως

Παναγιώτης Δ. Σταμάτης

Αν. Αξιωματικός ΠΝ ε.α.

Μέλος ΔΣ/ΕΑΑΝ